

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การที่มนุษย์มาอยู่รวมกัน เป็นกลุ่มก้อน เป็นสังคมนั้น ทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องมีการปกครองภายในสังคมนั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกอยู่ร่วมกันได้โดยสวัสดิภาพ การปกครองนั้นแบ่งออกเป็นระบอบการปกครองประเภทใหญ่ ๆ ของสังคมระดับชาติได้ 3 ระบอบ ได้แก่ ระบอบประชาธิปไตย ระบอบสังคมนิยม และระบอบคอมมิวนิสต์ สำหรับประเทศไทยเริ่มมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา โดยคณะราษฎรที่มีความเชื่อว่า การปกครองระบอบนี้จะทำให้ประชาชนบรรลุถึงซึ่งความสุขและความเจริญอันเป็นอุดมการณ์สูงสุดท้ายของมนุษย์

การปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นยึดถือหลักการสำคัญว่าอำนาจที่ชอบธรรมในการปกครองประเทศจะต้องมาจากประชาชนหรือได้รับความยินยอมจากประชาชน¹ แต่อย่างไรก็ตามปรากฏว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยที่ดำเนินมาแล้วประมาณ 40 กว่าปีนั้น ดำเนินไปอย่างลุ่ม ๆ ลอน ๆ และขาดตอน เนื่องจากมีการกบฏ การปฏิวัติ และรัฐประหาร ภายในประเทศหลายครั้ง การกระทำเหล่านี้ล้วนแต่เป็นพฤติกรรมทางการเมืองซึ่งผิดไปจากแนวทางของระบอบประชาธิปไตย² ซึ่งมีผลทำให้การปกครองแบบประชาธิปไตยของเมืองไทยไม่ก้าวหน้าไปเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากสถิติคนไทยเกิน 50 % ที่ยังไม่เข้าใจ

¹ทินพันธ์ นาคะตะ, "ประชาธิปไตย : ความหมายปัจจัยเอื้ออำนวยและการสร้างจิตใจ," วารสารธรรมศาสตร์, 2 (กุมภาพันธ์-มีนาคม, 2514), 10.

²ลิขิต สีรวะกิน, "การเมืองไทยกับประชาธิปไตย," รัฐศาสตร์สาร, 3 (มีนาคม-เมษายน, 2516), 1.

ถึงความหมายของคำว่าประชาธิปไตยคือพอเมื่อก่อนจะมีการปกครองประเทศโดยระบอบนี้มานานปี³

หลังจากเหตุการณ์วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 รัฐบาล นิสิตนักศึกษาและบุคคลในวงการต่าง ๆ มีการตื่นตัวในการที่จะเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยให้ประชาชนชาวไทยโดยทั่วไปเข้าใจถึงระบอบการปกครองนี้ให้ดียิ่งขึ้น ดังจะเห็นจากการจัดตั้งโครงการเผยแพร่ประชาธิปไตยของนิสิตนักศึกษาได้รับการสนับสนุนค้ำจุนช่วยเหลือจากรัฐบาลและของกลุ่มประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ในการเผยแพร่การปกครองนั้นสิ่งที่เป็นจุดประสงค์คือการปลูกฝังค่านิยมในลัทธิการปกครองนั้น ๆ ให้แก่ประชาชน

ค่านิยมของบุคคลหรือสังคมนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมหน้าที่ ความประพฤติ นักจิตวิทยาและนักสังคมวิทยา ได้ให้คำจำกัดความและความสำคัญของค่านิยมไว้หลายประการ เช่น มาร์จิน⁴ (Marginau, 1958) กล่าวว่า "ค่านิยมเป็นการจัดความพึงพอใจของมนุษย์" เกรซ ครัทช์ฟิลด์ และ บัลลาชี⁵ (Kretch, Crutchfield and Ballachey, 1962) กล่าวว่า "ค่านิยมเป็นความเชื่อเกี่ยวกับว่าสิ่งใดเป็นที่พึงปรารถนาและสิ่งใดที่ไม่พึงปรารถนา ถ้าบุคคลโดยยอมรับค่านิยมใดเป็นของตน ค่านิยมนั้นจะเป็นจุดมุ่งหมายของบุคคลนั้น" นอกจากนี้ยังมีผู้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับค่านิยม เช่น ชิคอร์ค และ

---

³ ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย, และรัฐศาสตร์, รายงานผลการวิจัยเรื่องลักษณะบางประการและสถาบันทางสังคมไทยที่เป็นอุปสรรคต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย (พระนคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2515), หน้า 9.

⁴ Henry Margenau, "The Scientific Basis of Value Theory," New Knowledge in Human Values. Edited by A.H. Maslow (New York : Harper and Bros., 1958), p. 38.

⁵ David Kretch, Richard S. Crutchfield and Egerton L. Ballachey, Individual in Society (Tokyo : Kogakusha Company Ltd., 1962), p.102.

แมคแมน⁶ (Secord and Backman, 1964) กล่าวว่า "ค่านิยมได้แก่การจัดระเบียบใหม่ของทัศนคติของบุคคล"

ค่านิยมเกิดจากการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานมาจากการเลียนแบบ (Identification) ของเด็กที่มีต่อบิดามารดาและบุคคลสำคัญอื่น ๆ⁷ นอกจากนี้ยังเกิดจากการได้รับแรงเสริม (Reinforcement) ที่กระต่ายบ่อย ๆ ครั้งจากบุคคลที่กล่าวอีกด้วย

จะเห็นได้ว่าในการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมสังคมหรือพฤติกรรมส่วนบุคคล ค่านิยมมีความสำคัญอย่างมาก เพราะฉะนั้นการเกิดของค่านิยมต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งที่ได้รับการศึกษาค้นคว้ากันมาก

ด้วยเหตุผลที่ว่าปัจจุบันประเทศไทยกำลังมีการตื่นตัวในเรื่องการปกครองกันมาก โดยมีจุดมุ่งหมายว่าประเทศไทยควรมีการปกครองแบบประชาธิปไตย ในการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น สิ่งที่เป็นรากฐานคือประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความนิยมชมชอบในการใช้สิทธิ เสรีภาพ อย่างเท่าเทียมกัน สิ่งที่จะเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการปกครองแบบนี้ก็คือ การที่บุคคลไม่มีความนิยมหรือไม่มีค่านิยมในการใช้สิทธิ เสรีภาพแก่บุคคลอื่น เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเรื่องนี้

การวิจัยในเรื่องนี้มุ่งศึกษาถึงลักษณะการปกครองในครอบครัวและในหมู่บ้านเป็นสิ่งสำคัญ เพราะครอบครัวเป็นแหล่งที่ให้กำเนิดมนุษย์ และทำหน้าที่ฝึกอบรมสั่งสอนขั้นต้นของสังคมมนุษย์ให้มีความรู้ความเข้าใจ ความเชื่อทัศนคติและค่านิยมต่อสิ่งต่าง ๆ นอกจากนี้แล้วครอบครัวยังเป็นหน่วยการปกครองที่เล็กที่สุดของสังคม⁸ อีกด้วย นักสังคมวิทยาถือว่าเสถียรภาพ

⁶ Paul S. Secord and Carl W. Backman, Social Psychology (New York : McGraw-Hill Book Company, Inc., 1964), p.195.

⁷ Leon Mann, Social Psychology (New York : John Wiley and Sons, Inc., 1966), p. 114.

⁸ ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย, คณะรัฐศาสตร์, เรื่องเดิม, หน้า 21.

ของสังคมจะมีความมั่นคงมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับเสถียรภาพของแต่ละครอบครัวภายในสังคมนั้นๆ ควบคู่กัน เช่น การปกครองประเทศในแบบประชาธิปไตยจะเป็นไปได้อย่างสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อบรรยากาศการปกครองภายในครอบครัวแต่ละครอบครัวเป็นแบบประชาธิปไตยเช่นกัน

การที่เด็กมีการติดต่อกับสัมพันธบุคคลต่าง ๆ ในครอบครัวนั้น เป็นการก่อสังคมประภคิตขั้นพื้นฐาน¹⁰ ให้แก่เด็ก ดังเช่นพื้นฐานของความรู้สึกนึกคิด ทักษะคติและค่านิยม เป็นต้น สิ่งเหล่านั้นนอกจากเด็กจะเรียนรู้จากการสั่งสอนของพ่อแม่พี่น้องและญาติสนิทแล้ว ยังมีบางส่วนที่เด็กเรียนรู้โดยไม่รู้ตัวจากสิ่งแวดล้อมทางครอบครัว เช่น การเลียนแบบผู้ใหญ่ที่เด็กอยู่ใกล้ซึ่กและชอบพอ ความสัมพันธ์เช่นนี้จะส่งผลถึงบุคลิกภาพของเด็ก เด็กจะมีความคิดริเริ่ม กล้าแสดงความคิดเห็น มีความเชื่อมั่นในตัวเองมากน้อยเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยภายในบ้านที่พ่อแม่เป็นบุคคลสำคัญในการเสริมสร้างบรรยากาศดังกล่าว วิธีการที่ดีที่สุดที่จะสร้างบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยก็คือ การเริ่มกันที่ครอบครัว โดยที่พ่อแม่ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นของตนเอง และกล้ากระทำในสิ่งที่ถูกต้อง สิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง เปิดเผย และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การสอนให้เด็กเชื่อฟังแต่ผู้ใหญ่อย่างเดียวย่อมเป็นการฝึกเด็กไปสู่ระบอบเผด็จการโดยแท้

นอกจากครอบครัวแล้ว สถาบันทางสังคมที่นำจะมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังค่านิยมการปกครองแบบประชาธิปไตยให้แก่เด็กนั้น ได้แก่ หนุมานอื่น เป็นที่รวมของครอบครัวหลาย ๆ ครอบครัวเข้าด้วยกัน ทั้งยัง เป็นหนุมานการปกครองเบื้องต้นของท้องถิ่นอีกด้วย ดังนั้นครอบครัวและหนุมานก็น่าจะเป็นหน่วยของสังคมที่มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดวัฒนธรรมต่าง ๆ ให้แก่เด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นฐานค่านิยมทัศนคติและค่านิยมต่อการปกครองในแบบหนึ่งแบบใด

⁹ละม้ายมาศ ศรีทนต์ และ จรรยา สุวรรณทัต, รายงานผลการวิจัยเรื่องอิทธิพลของสังคมต่อพัฒนาการของเด็กที่ตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2510), หน้า 64.

¹⁰Kimball Young and Raymond W. Mack, Sociology and Social Life (New York : American Book Company, 1962), p. 16.

ลักษณะการปกครองของสังคมไทยในระบอบคหบดีและหมู่บ้าน

กมล สมวิเชียร¹¹ กล่าวถึงการปกครองภายในคหบดีและหมู่บ้านของสังคมไทยว่า การปกครองภายในคหบดีนั้นมีพ่อเป็นหัวหน้า แต่ความเป็นหัวหน้าของพ่อนั้นมีลักษณะเป็นสัญลักษณ์มากกว่า และจะมีแม่มาใช้อำนาจร่วมด้วยในหลายกรณี โดยเฉพาะเกี่ยวกับการเลี้ยงดู บ้างครั้งรวมไปถึงการให้การศึกษาในคานต่าง ๆ แก่ลูกด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา เป็นแบบง่าย ๆ พ่อแม่จะไม่ใช้วิธีขึงกับหรือวางกฎเกณฑ์อย่างแน่นอนให้ลูกปฏิบัติ แต่จะสอนและทำเป็นตัวอย่าง เมื่อโตขึ้นก็จะหักให้ช่วยตัวเอง ส่วนการปกครองภายในหมู่บ้านของไทยนี้มีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ปกครอง ซึ่งเป็นได้โดยการได้รับเลือกจากลูกบ้าน ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการรักษาความสงบสุขของหมู่บ้าน โดยสรุปผู้ใหญ่บ้านเป็นทั้งพยานในทางสังคมและผู้รักษากฎหมายในระดับพื้นฐาน

ลักษณะของชาวเขา

มันส์ ชันชัทบ่ารุง¹² ได้กล่าวถึงลักษณะของชาวเขาไว้ว่า ชาวเขานั้นนับว่าเป็นชนกลุ่มน้อยพวกหนึ่งใน 2 พวก พวกหนึ่งได้แก่ชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ซึ่งอาศัยอยู่ตามดง ภูเขา และตามภูเขา โดยเฉพาะตามชายแดนภายในพระราชอาณาเขต ชาวเขาในภาคเหนือของประเทศไทย หมายถึงถึงสังคมกลุ่มน้อยพวกหนึ่งซึ่งมีถิ่นไทย มีวัฒนธรรมดั้งเดิมโดยส่วนรวมเป็นของตนเอง โดยเอกเทศ ผิดแผกแตกต่างไปจากวัฒนธรรมของชาวไทยอย่างเห็นได้ชัดเจน อาศัยทำมาหากินกระจัดกระจายอยู่บนภูเขาสูง อย่างถาวรเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีประเทศและรัฐบาลที่เป็นที่ยอมรับของประเทศต่าง ๆ

¹¹ กมล สมวิเชียร, ประชาธิปไตยกับสังคมไทย (พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2516), หน้า 28 - 30.

¹² มันส์ ชันชัทบ่ารุง, "การสงเคราะห์ชาวเขาในภาคเหนือของตำรวจภูธรชายแดน" (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2508).

โครงสร้างทางสังคมและการปกครองของชาวเขา

จากรายงานการสำรวจเศรษฐกิจและสังคมของชาวเขาในภาคเหนือของประเทศไทย ของกรมประชาสงเคราะห์¹³ สรุปได้ว่า โครงสร้างทางสังคมของชาวเขานั้นจะมีครอบครัว หมู่บ้านและเผ่า เป็นแหล่งให้การศึกษ การพักผ่อนหย่อนใจ และพิธีการทางศาสนา การปฏิบัติในทางต่าง ๆ จะยึดถือตามขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอด ๆ กันมาจากบรรพบุรุษ มีการจัดแบ่งหน้าที่ในการปกครองและทางศาสนา ความเชื่อในอำนาจของธรรมชาติ และพิธีกรรมทางศาสนา เป็นสิ่งค้ำจุนสถาบันทางสังคมของชาวเขา

หมู่บ้านและการจัดระเบียบหมู่บ้านเป็นรากฐานการปกครองของชาวเขา ผู้ที่สำคัญที่สุดได้แก่หัวหน้าหมู่บ้าน รองลงมาได้แก่ผู้ช่วยหัวหน้าหมู่บ้าน ซึ่งอาจมี 1-2 คน คณะที่ปรึกษาหรือสภาของหมู่บ้าน หมอผีและหัวหน้าครัวเรือน หัวหน้าหมู่บ้านและหมอผีจะมีชื่อเสียงหรืออิทธิพลเพียงใดขึ้นอยู่กับผลงานของตน การเป็นหัวหน้าหมู่บ้านนั้นปัจจุบันไม่ถือการสืบทายาท แต่ถือเอาความสามารถเป็นเกณฑ์ นอกจากนี้ก็พิจารณาจากความชำนาญในการติดต่อกับบุคคลทั่วไป วิทยุฉี หลักฐานครอบครัว และการมีพื้นเมืองมากในหมู่บ้าน ผู้ที่มีสิทธิเลือกหัวหน้าหมู่บ้านคือลูกบ้านเพศชายที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว ตามปกติการเลือกหัวหน้าหมู่บ้านมักถือตามเสียงข้างมาก

หัวหน้าหมู่บ้านนั้นมีหน้าที่รับผิดชอบงานสำคัญ ๆ ทั้งสิ้น เช่น มีหน้าที่ในการปกครองหมู่บ้าน รักษาความสงบสุขของชุมชน หัวหน้าหมู่บ้านมีคณะที่ปรึกษา (ประกอบด้วยผู้มีอาวุโสที่เป็นเพศชาย และถือเอาเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลในหมู่บ้าน) เป็นผู้ให้คำแนะนำในทางต่าง ๆ

หมอผีเป็นผู้ที่มีฐานะพิเศษ เพราะคุณสมบัติเหนือธรรมชาติที่ตนมีอยู่ เช่น สามารถเรียกวิญญาณของผู้ที่ล่วงลับไปแล้วให้มา เขาทรงในตัวเองได้ หน้าที่สำคัญของหมอผีได้แก่การเซ่นไหว้ผี และการแปลความประสงค์ของผีให้ชาวเขาทราบ เรื่องที่ชาวบ้านปรึกษาหมอผีมากที่สุดคือเรื่องการเจ็บไข้ เพราะเชื่อว่าการเจ็บป่วยนั้นเนื่องมาจากสาเหตุนอกเหนือธรรมชาติ

¹³ กรมประชาสงเคราะห์, รายงานการสำรวจเศรษฐกิจและสังคมของชาวเขาในภาคเหนือของประเทศไทย (พระนคร : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2509), หน้า 27 - 30.

หมอดีจะทำพิธีขอร้องผีให้ช่วยเรียกขวัญคนป่วยเข้าสูร่างกายคงเกิน

กิจการครอบครัว มีหัวหน้าครอบครัวเป็นผู้ตัดสินใจในปัญหาสำคัญ แต่อาจมีการปรึกษาหารือระหว่างบุตรชายที่โตแล้ว ความผูกพันกับครอบครัวและความกตัญญูต่อบิดามารดาเป็นไปอย่างแน่นแฟ้นมาก

ทวนมูลเหตุเนื่องมาจากความสำคัญของบรรยากาศและแบบแผนการปกครองภายในครอบครัวและในหมู่บ้านที่มีผลต่อทัศนคติและกานินิยมของเด็ก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษากานินิยมของนักเรียนชาวเขาและนักเรียนไทยที่มีต่อการปกครองภายในครอบครัวและในหมู่บ้าน เพื่อเปรียบเทียบกานินิยมดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมแตกต่างกัน ซึ่งผลที่ได้นี้อาจจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการศึกษาและการปกครองในสวนรวมต่อไป

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวกับคานินิยมต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยของคนไทยนั้นผู้ทำการวิจัยไว้มากเหมือนกัน ดังที่คณะอาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์¹⁴ ทำการวิจัยเรื่องลักษณะบางประการของสถาบันสังคมไทยที่เป็นอุปสรรคต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีจุดมุ่งหมายศึกษาสถาบันสังคมไทยบางสถาบัน เช่น สถาบันครอบครัวว่ามีความคิดเห็น ความเข้าใจ ทัศนคติและกานินิยมต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยอย่างไรบ้าง ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าครอบครัวไทยยังมีคานินิยมที่ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีอยู่โดยไม่เสื่อมคลาย ดังเช่นในการชี้ขาดตัดสินปัญหาครอบครัวนั้น พ่อบ้านหรือหัวหน้าครอบครัวเป็นผู้ตัดสินใจแก้ปัญหาแต่ผู้เดียว เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ของครอบครัวก็เห็นด้วยต่อการใช้อำนาจดังกล่าวของพ่อบ้าน นอกจากนี้ประชาชนส่วนใหญ่ยังมีคานินิยมในลักษณะมุ่งที่จะสนองความต้องการของรัฐและอำนาจการปกครองของเจาหน้าที่มากกว่าอำนาจและสิทธิในการปกครองประเทศของประชาชนเอง กล่าวโดยสรุป สังคมไทยมีทั้งความเป็นประชาธิปไตยและความไม่เป็นประชาธิปไตยปนอยู่

¹⁴ ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย, คณะรัฐศาสตร์, เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

ด้วยกัน สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อหลักเกณฑ์ของประชาธิปไตยคือกามิคำนิยมแบบดั้งเดิม มีกาณ์นับถือ
ชาวไร่ และผูกพันกับบุคคลมากกว่าหลักการ

วนิดา วนศุภานุเวช¹⁵ ได้ศึกษาถึงแนวความคิดและความสนใจของเด็กนักเรียน
ไทยเกี่ยวกับประชาธิปไตยในครอบครัว โดยใช้แบบสอบถามที่ตนสร้างขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้
เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า
นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าบิคมารคาคือเป็นประชาธิปไตยควรปกครองบุตรและผู้อยู่ด้วย
เหตุผล ให้สิทธิและเสรีภาพในการเลือกและตัดสินใจในเรื่องของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง
การคบเพื่อนเพศเดียวกัน เพื่อบ้างเพศ การเที่ยวเตร่นอกบ้าน การใช้จ่ายใช้สอยเงิน ตลอดจน
จนการเลือกศึกษาวิชาต่างๆ บิคมารคควรระลอบยุดแต่ให้คำปรึกษาแนะนำเท่านั้น และควรมี
สิทธิในการยอมรับสั่งสอนบุตรเท่าเทียมกัน มีนักเรียนส่วนน้อยที่มีความเห็นว่าบิคมารคมีสิทธิใน
การยอมรับสั่งสอนบุตรมากกว่ามารค เพราะบิคมารคเป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นผู้นำและมีความ
เข้มแข็งกว่ามารค ในฐานะบุตรและผู้อยู่ นักเรียนส่วนใหญ่มีแนวความคิดที่เป็นประชาธิปไตย
คือต้องการที่จะมีสิทธิและเสรีภาพในการเลือกและตัดสินใจในเรื่องของตนเองในขอบเขต
ความสมควรแก่ฐานะ นักเรียนยังคงเชื่อฟังและอยู่ในโอวาทของบิคมารค ทั้งยังเห็นว่าบิคมารค
มารคมีความรักและหวังดีต่อบุตรเสมอ มีนักเรียนส่วนน้อยมีความคิดเห็นขัดแย้งกับที่กล่าว
มาแล้ว คือเห็นว่าบ้านของตนไม่เป็นประชาธิปไตย เพราะบิคมารคมีอำนาจมากแต่เพียงผู้เดียวใน
บ้าน นักเรียนไม่มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และมีกาณ์ก้าวกาณ์ในสิทธิของกันและกัน
สำหรับสภาพการปกครองภายในหมู่บ้านของชาวเขาในประเทศไทย มีผู้ทำการศึกษา

¹⁵วนิดา วนศุภานุเวช, "การสำรวจแนวความคิดและความสนใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีสาขาสังคมวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513). (อัครสำเนา)

ไว้มาก ภัคดี ฆมภูมิง¹⁶ ได้ศึกษาถึงสถาบันผู้นำและการปกครองตัวเองของชาวเขาเผ่า
 แมว โดยศึกษาเฉพาะกรณีแมวที่บ้านขุนสถาน อำเภอพาน้อย จังหวัดน่าน เพื่อต้องการทราบถึง
 รูปและลักษณะการปกครองตนเอง ที่มาของอำนาจในการปกครอง ผู้ที่ใช้อำนาจในการปกครอง
 สภาพของหัวหน้าหมู่บ้าน เหล่านี้เป็นคน ชนชาติที่ได้จากการศึกษาส่วนใหญ่ได้จากการสังเกต
 ของผู้ที่ทำการศึกษาที่เขาไปคลุกคลีอยู่กับชาวแมวที่บ้านขุนสถานเป็นเวลา 41 วัน ข้อมูลอีกส่วน
 ได้จากการสัมภาษณ์หัวหน้าบ้านทั้งหมัดในหมู่บ้าน 53 หลังคาเรือน และคนไทยที่ติดต่อกับแมว เป็น
 ประจำอีก 20 คน เพื่อตรวจสอบและหาเหตุผลให้กับสิ่งที่ได้สังเกตด้วยตนเอง จากการศึกษา
 ได้ผลว่าการปกครองในระดับชุมชนของแมวนั้นมีลักษณะ เป็นประชาธิปไตยอยู่มาก ดังจะเห็น
 ได้จากการที่มีการเลือกตั้งหัวหน้าหมู่บ้านโดยเสรี นอกจากนี้ประชาชนชาวแมวยังมีสิทธิที่จะ
 ถัดค้านการใช้อำนาจการปกครองของหัวหน้าหมู่บ้านได้ในกรณีที่หัวหน้าหมู่บ้านใช้อำนาจไปใน
 ทางที่ไม่ถูกต้อง แต่การใช้อำนาจนี้จะต้องใช้ผ่านวงศักระกูลของตน เช่นเดียวกับระบบพรรคการเมือง
 ในระบอบประชาธิปไตย นอกจากนี้ชาวแมวทุกคนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
 ปกครองและกิจกรรมของชุมชนของตนโดยเสรี แต่ยังมีลักษณะที่ค่อนข้างบางประการที่ไม่เป็น
 ประชาธิปไตย เช่น การจำกัดสิทธิในการปกครองของสตรีและการที่กลุ่มผู้อาวุโสของวงศ์ตระกูล
 มีอำนาจมากเกินไป สำหรับการเป็นหัวหน้าหมู่บ้านนั้น เป็นได้โดยการได้รับการเลือกตั้งจากชาว
 แมวในหมู่บ้านนั้น ๆ ซึ่งชาวบ้านนิยมที่จะเลือกบุคคลที่มีความสามารถและเชื่อถือได้ขึ้นเป็น
 หัวหน้า การปกครองในสังคมแมวนั้นมีสิทธิในการปกครองได้แก่ผู้ชายที่เป็นผู้ใหญ่ ผู้ที่เป็นเด็ก
 และสตรีจะไม่ได้รับสิทธิและหน้าที่ในการปกครอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวถือว่าชายเป็น
 ผู้นำและปกครองสมาชิกในครอบครัว

¹⁶ ภัคดี ฆมภูมิง, "สถาบันผู้นำและการปกครองตนเองของชาวเขาเผ่าแมว บทศึกษา
 เฉพาะกรณีแมวบ้านขุนสถาน อำเภอพาน้อย จังหวัดน่าน" (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2510).

จากการศึกษาเกี่ยวกับชาวเขาในภาคเหนือของประเทศไทย ยิง¹⁷

Young, 1961) กล่าวถึงการปกครองภายในหมู่บ้านของชาวเขาเผ่าเย้า ลีซอ และกะเหรี่ยง ไวว่า ผู้เป็นหัวหน้าหมู่บ้านชาวเขาเผ่าเย้าเป็นผู้ที่ได้รับเลือกจากบรรดาผู้อาวุโส (หมายถึงผู้ที่มีอายุสูง เพศชาย) ของหมู่บ้าน การเลือกนิยมถือความฉลาดเป็นเกณฑ์สำคัญ ลูกบ้านมักจะเชื่อฟังการตัดสินใจของหัวหน้า ปัญหาทะเลาะเบาะแว้งภายในหมู่บ้านมักไม่ใคร่มีส่วนมาจะอวดชมและอวดช่วยกันใด สำหรับลีซอ ผู้ที่เป็นหัวหน้าหมู่บ้านได้รับเลือกจากผู้อาวุโสของหมู่บ้านเช่นกัน การตัดสินใจโดยปกติหัวหน้าจะต้องปรึกษากับบรรดาผู้อาวุโสของหมู่บ้านเสียก่อน ยกเว้นกรณีเล็กน้อยๆ หรือกรณีที่จะต้องตัดสินใจอย่างรีบด่วน ลีซอมีบทลงโทษภายในกันเอง โทษที่หนักก็คือการลิดขโมยขโมยโทษถึงตาย ส่วนการปกครองของกะเหรี่ยงนั้นหมู่บ้านที่มีการติดต่อกับหน่วยงานปกครองได้ ซึ่งโคแก อำเภอบึงสามพัน หรือจังหวัดนั้น หัวหน้าหมู่บ้านจะได้รับการแต่งตั้งจากนายอำเภอ ส่วนหมู่บ้านที่ขาดการติดต่อกับหน่วยงานปกครองของไทย หัวหน้าหมู่บ้านเป็นผู้ที่ได้รับเลือกจากลูกบ้าน และมีกฎการปกครองภายในหมู่บ้านกันเอง

จากงานวิจัยเท่าที่กล่าวมาแล้วนี้อาจกล่าวได้ว่าทั้งชาวไทยและชาวเขาทั้ง 4 เผ่า มีลักษณะการปกครองที่สำคัญบางประการที่เป็นประชาธิปไตย แต่ลักษณะการปกครองบางอย่างที่ยัง เป็นอุปสรรคต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยก็ยังคงมีอยู่

การศึกษาค่านิยมในกันต่าง ๆ นั้นสามารถใช้วิธีการศึกษาได้หลายแบบ

วิธีการศึกษาค่านิยมที่เป็นที่นิยมใช้กับวิธีหนึ่งคือ การใช้แบบสอบถามแบบระยะทางทางสังคม (Social Distance) ซึ่งใช้กันทั้งในทางสังคมวิทยาและจิตวิทยา ดังมีผู้ทำการศึกษาโดยใช้วิธีนี้ดังต่อไปนี้คือ

บราวน์¹⁸ (Brown) ศึกษาระยะทางทางสังคมกับนักศึกษาเอธิโอเปีย จำนวน

¹⁷ Oliver Gordon Young, The Hill-Tribes of Northern Thailand : A Socio-Ethnological Report (Bangkok : The Government of Thailand and the Cooperation of the United States Operations Mission to Thailand, 1961), pp. 42-43, 64, 100, 107.

¹⁸ Robert L. Brown, "Social Distance and the Ethiopian Students," Sociology and Social Research, 52, 1 (October, 1967), 101-15.

368 คน โดยให้นักศึกษาพิจารณาตัดสินเชื้อชาติ เช่น เอเชีย โอเชีย สวีเดน ฝรั่งเศส และอื่นๆว่าจะยอมรับเป็นเพื่อน แต่งงานด้วยและอื่น ๆ หรือไม่ ผลปรากฏว่านักศึกษาให้ความเห็นว่าชอบคนเอเชียมากที่สุด ที่ชอบน้อยที่สุดคือคนตุรกี นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาคงมีระยะทางทางสังคมโดยเฉลี่ยไกลกว่าผู้ชาย เมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาเรื่องเดียวกันนี้กับนักศึกษ้อเมริกา เมื่อปี ค.ศ. 1956 พบว่าแตกต่างกัน เป็นที่น่าสังเกตว่านักศึกษเอเชีย โอเชีย ไม่ค่อยจะเต็มใจที่จะตัดสินกลุ่มที่เขาไม่ใกล้ชิดถนัดกาย หรือกลุ่มที่เขาไม่รู้จัก

มีการศึกษาเรื่องทำนองเดียวกันนี้กับนักศึกษาไทยวามีคานิยมต่อชาติโคสูง ต่อชาติใด คำ Cowgill¹⁹ ทำการศึกษาระยะทางสังคมกับนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่มาจากส่วนต่าง ๆ ของประเทศไทย และที่นับถือศาสนาพุทธ คริสต์เตียน และมุสลิม นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้นทั้งหมด 242 คน และเป็นกลุ่มที่เรียนวิชาสังคมวิทยา แบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบวัดระยะทางทางสังคม (Social Distance) ของโบการัตส์ โดยให้นักศึกษาแสดงความรู้สึกต่อคน 28 กลุ่มชน โดยให้ตัดสินว่า จะยอมรับบุคคลเหล่านี้เป็นเพื่อน เป็นเพื่อนบ้าน ฯลฯ คน 28 กลุ่มนั้นได้แก่ ชาวญี่ปุ่น ชาวอังกฤษ ชาวอเมริกัน ชาวออสเตรเลีย ชาวสวีเดน ชาวฟิลิปปินส์ ชาวเยอรมันตะวันตก ชาวมาเลเซีย ชาวพม่า ชาวฝรั่งเศส ชาวจีน ชาวอิตาลี ชาวอเมริกัน-อินเดียน คนลาว ชาวเกาหลี ชาวอินโดเนเซีย ชาวเวียตนาม ชาวเยอรมันตะวันออก ชาวเขา ชาวอเมริกันผิวดำ ชาวอาฟริกัน ชาวรัสเซีย เขมร และยิว ผลของการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความห่างไกลต่อคนเขมรมากที่สุด และนักศึกษาก็เพียงอยากรู้จักแต่ไม่อยากจะแต่งงานหรือเป็นเพื่อนหรือเป็นผู้ร่วมงานกับคนเขมร รองลงไปคือยิว ลำดับต่อไปคือรัสเซีย ถัดไปคือคนอินเดียน แต่ที่น่าสนใจคือ ระยะทางทางสังคมที่มีต่อคนจีนนั้นอยู่ในระดับที่ไกลมาก ทั้งนี้จะเป็นไปได้เพราะกลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์กับคนจีนมากกว่าชาติอื่น ๆ เพราะหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีคนจีนในประเทศไทยประมาณ 3 ล้านคน ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะยอมรับคนจีนเป็นเพื่อน

¹⁹ Donal O. Cowgill, "Social Distance in Thailand," Sociology and Social Research, 52, 4 (July, 1968), 363 - 76.

ทัศนศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยอมรับคนที่นับถือศาสนาพุทธ กลุ่มตัวอย่างบางคน...
ที่นับถือศาสนาคริสต์ อยากร่วมงานกับคนศาสนาเดียวกัน นอกจากนี้ยังพบอีกว่าคนไทยชอบคน
ตะวันออกมากกว่าซึ่งได้แก่คนอังกฤษและอเมริกัน

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเพศ พบว่าชายมีระยะทางทางสังคมต่อคน 28 กลุ่มนี้มากกว่า
เพศหญิง เล็กน้อย

ผลจากการวิจัยนี้สรุปได้ว่านักศึกษาไทยมีความเป็นมิตรต่อคนจีน คนอเมริกัน อังกฤษ
และญี่ปุ่นมาก แต่มีความเป็นมิตรต่อเขมร รัสเซีย อินเดีย มุสลิม และชาวเขาน้อย

จากงานวิจัยและเอกสารอ้างอิงที่เกี่ยวข้องกับการปกครองของชาวไทยและชาวเขาทั้ง
4 เผ่าที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้นอาจกล่าวได้ว่าชาวไทยและชาวเขาทั้ง 4 เผ่ามีลักษณะสำคัญของ
การปกครองบางประการที่เป็นประชาธิปไตย จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาคำนิยมของนักเรียนไทย
และนักเรียนชาวเขาที่มีต่อระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย บทบาทการปกครองและระยะ
ทางทางสังคมต่อบุคคลสำคัญในครอบครัวและในหมู่บ้าน ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าไม่ว่าจะมีความแตกต่าง
กับในคำนิยมดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ความมุ่งหมายทั่วไป

การวิจัยครั้งนี้ต้องการทราบค่านิยมทางกิจการครอบครัวและหมู่บ้านของ
นักเรียนชาวเขาและนักเรียนไทยในจังหวัดตาก เชียงรายและน่าน ตามการปกครอง ตลอดจน
จากระยะทางทางสังคมของนักเรียนเหล่านั้นที่มีต่อบทบาทบุคคล 9 คน ในครอบครัวและหมู่บ้าน

ความมุ่งหมายเฉพาะ

1. เพื่อทราบค่านิยมของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาวเขาเผ่าต่าง ๆ (4 เผ่า)
และกลุ่มตัวอย่างนักเรียนไทยที่มีต่อการปกครองในระดับครอบครัวและหมู่บ้าน

1.1 ในระดับครอบครัว ต้องการทราบถึงค่านิยมต่อการปกครองแบบประชา-
ธิปไตยระหว่างพ่อกับลูก แม่กับลูก พ่อกับแม่ และพี่กับน้อง และบทบาทการปกครองของพ่อต่อลูก

แม่คอกูก พอกอแม่ และพี่คอง

1.2 ในระคับหมู่บ้าน ท้องการทราบถึงคานิยมทอการปกครองแบบประชาชิปไทยระหว่างหัวหน้าหมู่บ้านกับลูกบ้าน ผู้อาวุโสกับผู้เยาว์ และบทบาทการปกครองของหัวหน้าหมู่บ้านคอกูกบ้าน ผู้อาวุโสคอกูเยว่ และหมอนี่คอกูกบ้าน

2. เพื่อเปรียบเทียบคานิยมคังกล่าวในขอ 1.1 และ 1.2 ของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาวเขา (รวมทั้ง 4 เผ่า) กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนไทยและระหว่างนักเรียนชาวเขาเผ่าต่าง ๆ

3. เพื่อเปรียบเทียบระยะทางทางสังคม (Social Distance) ของเด็กนักเรียนชาวเขาและเด็กนักเรียนไทยที่มีคอบทบาทของหัวหน้าครอบครัวแบบประชาชิปไทย บทบาทของภรรยาที่เชื่อฟังและทำตามคำสั่งของสามีทุกประการ บทบาทการใช้อำนาจของพี่ชายที่มีคองชาย บทบาทผู้เยาว์ที่มีความเชื่อว่าผู้ใหญ่อีกคือ เป็นประชาชิปไทย บทบาทของหัวหน้าหมู่บ้านที่นิยมใช้อำนาจเผด็จการ บทบาทของลูกบ้านที่นิยมใช้หลักเกณฑ์ประชาชิปไทยในการเลือกหัวหน้าหมู่บ้าน บทบาทของลูกที่ไม่ชอบพอที่เป็นผู้นำครอบครัวแบบเผด็จการ บทบาทของหมอนี่ที่เชื่อว่าตนเองมีอำนาจเหนือชาวบ้านในเรื่องความเชื่อ บทบาทของ เด็กสาวที่ยอมทำตามความประสงค์ของผู้ใหญ่ ซึ่ง โศกแกพอกแม่และพี่อยู่ตลอดเวลา เหล่านี้ว่าจะมีความแตกต่างกันหรือไม่

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะคานิยมทางการปกครองของกลุ่มตัวอย่างคังกล่าวว่ามีแนวโน้มที่จะนิยมการปกครองแบบประชาชิปไทยโดยสูงต่ำเพียงใด และคอบทบาทการปกครองของบุคคลต่าง ๆ ในครอบครัวและหมู่บ้าน และระยะทางทางสังคมคอบทบาทของหัวหน้าครอบครัว ภรรยา พี่น้อง หัวหน้าหมู่บ้าน ลูกบ้าน ผู้อาวุโส ผู้เยาว์ และหมอนี่

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยเด็กนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตาก จังหวัดตาก โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่จัน จังหวัดเชียงราย และโรงเรียนบ้านป่ากลาง จังหวัดน่าน ทั้งหมดรวม 163 คน เด็กนักเรียนไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

จังหวัดตาก โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่จัน จังหวัดเชียงราย และโรงเรียนบ้านป่ากลาง
จังหวัดน่าน รวมทั้งหมคนจำนวน 120 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดทั้ง เด็กนักเรียนชาวเขาและ
เด็กนักเรียนไทย 283 คน

3. แบบสอบถามที่ใช้ใช้ตาม เฉพาะค่านิยมการปกครองและระยะทางทางสังคมต่อ
บุคคลสำคัญต่าง ๆ ตามที่ผู้วิจัยต้องการทราบเท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

แบบสอบถามค่านิยมทางการปกครองและระยะทางทางสังคมที่มอบหมายของบุคคลสำคัญ
ต่าง ๆ ในครอบครัวและหมู่บ้านที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สามารถบอกค่านิยม
ทางการปกครอง (ค่านิยมต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยและค่านิยมต่อบทบาทการปกครอง)
และระยะทางทางสังคมของบุคคลสำคัญ ๆ 9 คน ในครอบครัวและหมู่บ้านที่ต้องการทราบจาก
นักเรียนชาวเขาและนักเรียนไทยได้

ความจำกัดของการวิจัย

1. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 283 คน ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้
อาจเป็นเพียงค่านิยมต่อการปกครองและระยะทางทางสังคมที่มอบหมายของบุคคลสำคัญในครอบ-
ครัวและในหมู่บ้านของกลุ่มตัวอย่างเท่านั้น

2. แบบสอบถามที่ใช้เป็น เครื่องมือในการวิจัย ใช้สอบถามเฉพาะค่านิยมทางการ
ปกครองและ ระยะทางทางสังคมที่มอบหมายบุคคลสำคัญในครอบครัว และหมู่บ้านของเด็กนักเรียน
เท่าที่ต้องการจะทราบดังกล่าวข้างต้นเท่านั้น

สมมติฐาน

1. ไม่มีความแตกต่างกันในค่านิยมของเด็กนักเรียนไทยและเด็กนักเรียนชาวเขาที่
มีต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยและต่อบทบาทการปกครองของบุคคลสำคัญ ๆ ภายในครอบครัว

และหมู่บ้าน

2. ไม่มีความแตกต่างกันในค่านิยมของ เด็กนักเรียนชาวเขาแต่ละเผ่าที่มีต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยและบทบาทการปกครองของบุคคลสำคัญๆภายในครอบครัวและหมู่บ้าน
3. ไม่มีความแตกต่างกันในค่านิยมทางทางสังคมของเด็กนักเรียนไทยและเด็กนักเรียนชาวเขาแต่ละเผ่าที่มีต่อบทบาทของบุคคลสำคัญแต่ละคน (ใน 9 คน)

คำจำกัดความ

004849

กิจการครอบครัวและหมู่บ้าน หมายถึง ความสัมพันธ์ของบุคคลในด้านการปกครองและบทบาทของบุคคลสำคัญในครอบครัวและในหมู่บ้าน

การปกครอง หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปฏิบัติการปกครองในลักษณะของการใช้อำนาจควบคุม ดูแล หรือชี้แนะทางการประพฤติปฏิบัติ

ค่านิยมสูง (ต่อสิ่งใด) หมายถึง บุคคลชอบหรือพอใจในสิ่งนั้นมาก

ค่านิยมต่ำ (ต่อสิ่งใด) หมายถึง บุคคลชอบหรือพอใจในสิ่งนั้นน้อย

บทบาท (ของบุคคลใด) หมายถึง การปฏิบัติตนของบุคคลนั้นที่มีต่อบุคคลอื่น

เด็กนักเรียนชาวเขาในจังหวัดตาก เชียงราย และน่าน หมายถึง เด็กนักเรียนชาวเขาเผ่าแม้ว เย้า ลีซอ และกะเหรี่ยง ที่ได้มาศึกษาอยู่ที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตาก จังหวัดตาก โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่จัน จังหวัดเชียงราย และโรงเรียนบ้านป่ากลาง จังหวัดน่าน ที่เรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ถึง ประถมศึกษาปีที่ 7

เด็กนักเรียนไทยในจังหวัดตาก เชียงราย และน่าน หมายถึง เด็กนักเรียนไทยที่ได้มาศึกษาอยู่ที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตาก จังหวัดตาก โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่จัน จังหวัดเชียงราย และโรงเรียนบ้านป่ากลาง จังหวัดน่าน ที่เรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ถึง ประถมศึกษาปีที่ 7

ระยะทางทางสังคม หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งว่าอยากมีความสัมพันธ์ควมมากน้อยเพียงใด ระยะทางทางสังคมอาจวัดได้โดยผลรวม

ของคะแนนจากแบบสอบถามแต่ละข้อซึ่งมีคะแนนเต็ม 35 คะแนน ค่าผลรวมของคะแนนน้อยกว่า 17.5 แสดงว่ามีระยะทางทางสังคมไกล คือมีความรู้สึกสัมพันธ์ต่อบุคคลที่ถูกรายอย่างใกล้ชิด ขณะที่ค่าผลรวมของคะแนนแต่ละข้อมากกว่า 17.5 แสดงว่ามีระยะทางทางสังคมไกล คือมีความรู้สึกสัมพันธ์ต่อบุคคลที่ถูกรายอย่างไม่ใกล้ชิด

การปกครองแบบประชาธิปไตย หมายถึง ผู้ใหญ่หรือผู้มีอำนาจเหนือผู้อื่น อันได้แก่ พ่อ แม่ พี่ หัวหน้าหมู่บ้าน และผู้อาวุโส ใช้อำนาจของตนโดยวิธีการดังนี้คือ

- ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้น้อย หรือผู้ที่อยู่ใต้อำนาจ
- เป็นคนที่ไม่ยึดถือในเหตุผลของตนเองแต่ผู้เดียว
- การแก้ไขปัญหาคว รมีการปรึกษาหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง
- ส่งเสริมการแสดง ออกรายความคิดเห็น
- ถือเอามติของส่วนรวม เป็นสำคัญ

๑ ๑ ๑

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยนี้

1. ทำให้ทราบค่านิยมทางการปกครองของ เด็กนักเรียนชาวเขา และเด็กนักเรียนไทย ว่ามีระดับค่านิยมไปในทางใดและมีความแตกต่างกันหรือไม่
2. เพื่อประโยชน์ในการค้นคว้างานจิตวิทยาสังคม
3. เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมงานการศึกษาของชาวเขา
4. เพื่อประโยชน์แก่ทางราชการที่อาจนำไปใช้ปรับปรุงชุมชนของชาวเขา
5. เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับผู้ที่สนใจจะศึกษาต่อไป